

АДАПТИВНЕ РОСЛИННИЦТВО

Кафедра рослинництва
Агробіологічний факультет

<i>Лектор</i>	Каленська Світлана Михайлівна
<i>Семестр</i>	2
<i>Освітньо-науковий ступінь</i>	phD доктор філософії
<i>Кількість кредитів ЄКТС</i>	5
<i>Форма контролю</i>	Залік
<i>Аудиторні години</i>	50 (20 год лекцій, 30 год лабораторних занять)

Загальний опис дисципліни

Мета дисципліни – сформувати систему знань щодо систематики, морфології, хімічного складу та метаболічних процесів, які відбуваються в рослинах в онтогенезі за сприятливих та стресових умов; взаємодії рослин сільськогосподарських культур з біотичними та абіотичними чинниками.

Теми лекцій:

1. Концептуальні, теоретичні і методологічні основи адаптивного рослинництва та маркетингової стратегії на ринку рослинницької продукції.
2. Адаптація рослин сільськогосподарських культур.
3. Біотичні та абіотичні чинники формування продуктивності сільськогосподарських культур.
4. Ризики в рослинництві – шляхи їх попередження та зниження.
5. Екологічна пластичність і стабільність агроценозів.
6. Управління формуванням продуктивності сільськогосподарських культур за адаптивних технологій вирощування.
7. Адаптивність рослин за впровадження інновацій в рослинництві.
8. Якість продукції рослинництва за впливу стресових чинників.
9. Теоретичні засади та технологічні особливості виробництва рослинницької сировини для біоенергетики.
10. Економічна та енергетична ефективність адаптивних технологій вирощування культур.

Теми лабораторних занять:

1. Діагностування стану рослин з використанням методу морфогенезу.
2. Вилягання рослин. Методики визначення стійкості рослин до вилягання.
3. Методики, регламенти, ефективність застосування рістрегулюючих та антистресових речовин.
4. Методики розрахунку пластичності та стабільності.
5. Посухостійкість та жаростійкість рослин. Методики визначення.
6. Зимостійкість, морозостійкість. Методики визначення.
7. Визначення критичних періодів росту і розвитку рослин за шкалою ВВСН.
8. Якість рослинницької продукції за формування в умовах стресу. Методологія, методи визначення.
9. Стандарти якості на продукцію рослинництва.
10. Методи та методики проведення досліджень по якості.
11. Методики визначення калорійності рослинницької сировини.
12. Розробка технологічних карт, економічна та енергетична ефективність технологій.

Список рекомендованої літератури:

1. Біологія та екологія сільськогосподарських рослин // Каленська С. М., Єрмакова Л. М., Паламарчук В. Д., Поліщук І. С. / Вінниця: ФОП Рогальська І. О. / гриф МОН України, 2013. 712 с.
2. Деева В. П., Шелег З. И. Физиология устойчивости сортов растений к гербицидам и ретардантам. - Минск: Наука и техника. 1976. 245 с.
3. Демолон А. Рост и развитие культурных растений. М., 1961. С. 45-51.
4. Досков Я. Е., Торусов Б. Н., Аговердиев А. Ш. Биофизические методы диагностики устойчивости растений к неблагоприятным температурным условиям // Методы оценки устойчивости растений к неблагоприятным условиям среды. Л. : Колос, 1976. С. 205-221.
5. Екологічна токсикологія / Шумейко в. м., Глуховський І. В., Овруцький в. М. та ін. К. : Вид-тво «Столиця», 1998. 116 с.
6. Елементи регуляції в рослинництві : Зб. наук. пр. - К. :ВВП «Компас»,1998. 360 с.
7. Жученко А. А. Адаптивное растениеводство. Кишинёв: Штиинца, 1990. 432с.
8. Жученко А. А. Адаптивный потенциал культурных растений (эколого-генетические основы). Кишинёв:Штиинца,1988. 767 с.
9. Жученко А. А., Урсул А. Д. Стратегия адаптивной интенсификации сельскохозяйственного производства. Кишинёв: Штиинца, 1983. 304 с.
10. Закон України «Про насіння і садивний матеріал» від 26. 12. 2002, № 411-IV.
11. Зерновые культуры – выращивание, уборка, хранение и использование / Шпаар Д., Драгер Д., Каленская С. М. / К. : «Зерно», 2012. 704 с.
12. Интегрированное земледелие. - Берлин: Берлинская организация сельскохозяйственного производства. 1992. 90 с.
13. Кант Г. Биологическое растениеводство: возможности биологических агросистем : Пер. с нем. Эбель С. О. - М. : Агропромиздат,1988. 207 с.
14. Кукуруза: выращивание, уборка, хранение и использование // Шпаар Д., Гинапп К., Дрегер Д., Каленская С. М. и др. / К. : ИД «Зерно», 2012. 464 с.
15. Насіннезнавство та методи визначення якості насіння с.-г. культур / під заг. ред. Каленської С. М. Каленська С. М. Новицька Н. В., Жемойда В. Л. та ін. / гриф МОН/ Вінниця: ФОП Данилюк, 2011. 320 с.
16. Наукове забезпечення сталого розвитку сільського господарства в Лісостепу України. Київ, ТОВ «Алефа». 2003.
17. Попкова К. В. Учение об иммунитете растений. М. : Колос, 1979. 272 с.
18. Рапс и сурепица Выращивание, уборка, использование / Шпаар Д., Драгер Д., Эльмер Ф., Каленская С. и др. / К. : ИД «Зерно», 2012. 368с.
19. Рослинництво // Шевчук О. Я., Каленська С. М., Дмитришак М. Я., Козяр О. М., Демидась Г. І. / К. : НАУ, 2005. 512 с.
20. Рослинництво з основами кормовиробництва /Каленська С. М., Дмитришак М. Я., Демидась Г. І. та ін. / гриф МОН України / Вінниця: ТОВ "Нілан ЛТД", 2013. 640 с.
21. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття / За ред. М. А. Бобро та ін. К. : Урожай, 2001. 382 с.
22. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві // Каленська С. М., Єрмакова Л. М., Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Поліщук М. І. / Вінниця: ФОП Рогальська І. О. гриф МОН України, 2015. 448 с.
23. Технічні культури / Жатов О. Б., Каленська С. М., Мельник А. В. /Суми: Університетська книга,. Гриф МОН України, 2013. 358 с.
24. Управління продуктивністю посівів пшениці твердої ярої в Лівобережному та Північному Лісостепу України / Рожков А. О., Пузік В. К., Каленська С. М. та ін. / Харків: Майдан, 2015. 432 с.

25. Формування продуктивності тритикале ярого в Лівобережному Лісостепу України / Рожков А. О., Пузін В. К., Каленська С. М., Бобро М. А. та ін. / Харків : Майдан, 2014. 340 с.

26. Цукрові буряки (вирощування, збирання, зберігання). Д. Шпаар., Д. Дрегер., С. Каленська та ін. під ред.. Д. Шпаара. К. : ННЦ ІАЕ., 2005. 340 с.

Інформаційні ресурси:

1. www.agroinsurance.com
2. <http://www.gaftakyiv.com>
3. <http://www.coceral.com/>
4. <http://www.boersewien.at>
5. <http://govuadocs.com.ua/docs/index-12277198.html>.
6. http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245400915&cat_id=244276512